

Про затвердження Правил складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель

**Наказ Міністерства освіти і науки України
від 22 січня 2001 року N 22**

**Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
27 лютого 2001 р. за N 173/5364**

Із змінами і доповненнями, внесеними
наказами Міністерства освіти і науки України
від 26 лютого 2004 року N 154,
від 14 квітня 2005 року N 223,
наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України
від 14 червня 2011 року N 578

Відповідно до [Закону України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі"](#)
НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Правила складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель (далі - Правила), що додаються.
2. Державному департаменту інтелектуальної власності подати ці Правила до Міністерства юстиції України на державну реєстрацію.
3. Державному департаменту інтелектуальної власності опублікувати ці Правила в офіційному бюлетені "Промислова власність".
4. Визнати такими, що втратили чинність, [пункт 1 наказу Держпатенту України від 17 листопада 1994 року N 132 "Про затвердження Правил складання та подання заявки на видачу патенту України на винахід і корисну модель та Інструкції щодо підготовки опису до патенту на винахід \(корисну модель\) до публікації"](#), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27 грудня 1994 року за N 318/528, і [наказ Держпатенту України від 15 січня 1996 року N 4 "Про внесення змін та доповнень до Правил складання та подання заявки на видачу патенту України на винахід і корисну модель"](#), зареєстрований у Міністерстві юстиції України 6 лютого 1996 року за N 51/1076.
5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на голову Державного департаменту інтелектуальної власності Паладія М. В.

Т. в. о. Міністра

Я. С. Яцків

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом Міністерства освіти і науки
України

від 22 січня 2001 р. N 22

Зареєстровано

в Міністерстві юстиції України

27 лютого 2001 р. за N 173/5364

ПРАВИЛА СКЛАДАННЯ І ПОДАННЯ ЗАЯВКИ НА ВИНАХІД ТА ЗАЯВКИ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

1. Загальні положення

1.1. Ці Правила розроблені відповідно до [Закону України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі"](#) (далі - Закон), [Паризької конвенції про охорону промислової власності від 20 березня 1883 року](#), яка є чинною на території України з 25 грудня 1991 року, [Договору про патентну кооперацію](#), підписаного 19 червня 1970 року, який є чинним на території України з 25 грудня 1991 року, і визначають вимоги до документів заявки на винахід (секретний винахід) та заявки на корисну модель (секретну корисну модель).

(абзац перший пункту 1.1 розділу 1 із змінами, внесеними згідно з
наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

Вимоги Правил є обов'язковими для заявників.

1.2. Перелік визначень та скорочень

ВОІВ - Всесвітня організація інтелектуальної власності;

Договір - [Договір про патентну кооперацію](#);

винахід (корисна модель) - результат інтелектуальної діяльності людини в будь-якій сфері технології;

(пункт 1.2 розділу 1 доповнено новим абзацом четвертим згідно з
наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154,
у зв'язку з цим абзаци четвертий - тринадцятий
вважати відповідно абзацами п'ятим - чотирнадцятим)

заявка - сукупність документів, необхідних для видачі Установою патенту України на винахід чи патенту України на корисну модель;

(абзац п'ятий пункту 1.2 розділу 1 із змінами, внесеними згідно з
наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

заявник - особа, яка подала заявку чи набула прав заявника в іншому встановленому законом порядку;

(абзац шостий пункту 1.2 розділу 1 із змінами, внесеними згідно з
наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

Інструкція - Інструкція до [Договору про патентну кооперацію](#);

міжнародна заявка - заявка, яка подана згідно з Договором;

МПК - Міжнародна патентна класифікація;

особа - фізична або юридична особа;

представник - представник у справах інтелектуальної власності, зареєстрований згідно з Положенням про представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених), затвердженим [постановою Кабінету Міністрів України від 10 серпня 1994 року N 545](#), або інша довірена особа;

(абзац одинадцятий пункту 1.2 розділу 1 в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

секретний винахід (секретна корисна модель) - винахід (корисна модель), що містить інформацію, віднесену до державної таємниці;

Укрпатент - Державне підприємство "Український інститут промислової власності";

(абзац тринадцятий пункту 1.2 розділу 1 у редакції наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 14.06.2011 р. N 578)

Установа - Державна служба інтелектуальної власності України, діяльність якої спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра освіти і науки, молоді та спорту України.

(абзац чотирнадцятий пункту 1.2 розділу 1 у редакції наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 14.06.2011 р. N 578)

2. Винахід та корисна модель як об'єкти правової охорони

(назва розділу 2 в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

2.1. Відповідно до [статті 1 Закону](#) винахід (корисна модель) - це результат інтелектуальної діяльності людини в будь-якій сфері технології.

(розділ 2 доповнено новим пунктом 2.1 згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

2.2. Згідно з [частиною 1 статті 6 Закону](#) правова охорона надається винаходу (корисній моделі), що не суперечить публічному порядку, принципам гуманності і моралі та відповідає умовам патентоздатності, визначеним [статтею 7 Закону](#).

2.2.1. Винахід відповідає умовам патентоздатності, якщо він є новим, має винахідницький рівень і є промислово придатним.

2.2.2. Корисна модель відповідає умовам патентоздатності, якщо вона є новою і промислово придатною.

(розділ 2 доповнено новим пунктом 2.2 згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

2.3. Відповідно до [частини 2 статті 6 Закону](#) об'єктом винаходу (корисної моделі), правова охорона якому (якій) надається згідно з Законом, може бути:

продукт,

процес (спосіб), а також нове застосування відомого продукту чи процесу.

Для цілей подання заявки продукт чи процес вважається відомим, якщо він розкритий у будь-якому джерелі інформації, у тому числі в будь-якій заявці на винахід (корисну модель), зокрема в заявці, що подається.

2.3.1. Продукт як об'єкт технології - це матеріальний об'єкт як результат діяльності людини. Таким продуктом, зокрема, є пристрій, механізм, система (комплекс) взаємодіючих пристроїв, споруда, виріб, речовина, штам мікроорганізму, культура клітин рослини і тварини та інший біологічний матеріал, у тому числі трансгенна рослина і тварина.

2.3.2. Процес як об'єкт технології - це дія або сукупність дій, виконуваних щодо продуктів та інших матеріальних об'єктів за допомогою принаймні одного продукту і спрямованих на досягнення певного технічного результату. Таким процесом, зокрема, є виготовлення, обробка, переробка продукту та контролювання його якості, перетворення речовини, енергії, даних, вимірювання параметрів, діагностування, лікування, керування процесом, який є об'єктом технології.

(розділ 2 доповнено новим пунктом 2.3 згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

2.4. Відповідно до [частини 3 статті 6 Закону](#) правова охорона не поширюється на такі об'єкти технології:

сорт рослин і породи тварин;

біологічні у своїй основі процеси відтворення рослин та тварин, що не належать до небіологічних та мікробіологічних процесів;

топографії інтегральних мікросхем;

результати художнього конструювання.

(розділ 2 доповнено новим пунктом 2.4 згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

2.5. Не визнаються винаходами (корисними моделями) в значенні пункту 1.2 цих Правил власне:

відкриття, наукові теорії та математичні методи;

методи інтелектуальної, господарської, організаційної та комерційної діяльності (планування, фінансування, постачання, обліку, кредитування, прогнозування, нормування тощо);

правила виконання фізичних вправ, проведення ігор, конкурсів, аукціонів;

проекти та схеми планування споруд, будинків, територій;

умовні позначення (дорожні знаки, маршрути, коди, шрифти тощо), розклади, інструкції;

комп'ютерні програми;

форма представлення інформації (наприклад, у вигляді таблиці, діаграми, графіка, за допомогою акустичних сигналів, вимовляння слів, візуальних демонстрацій, книг, аудіо- та відеодисків).

(розділ 2 доповнено новим пунктом 2.5 згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154, у зв'язку з цим пункти 2.1 та 2.2 вважати відповідно пунктами 2.6 та 2.7)

2.6. Згідно з [частиною 4 статті 12 Закону](#) заявка на винахід повинна стосуватися одного винаходу або групи винаходів, пов'язаних єдиним винахідницьким задумом (вимога єдиності винаходу).

2.6.1. Група винаходів визнається пов'язаною єдиним винахідницьким задумом, якщо має місце технічний взаємозв'язок між цими винаходами, що виражається однією або сукупністю однакових чи відповідних суттєвих ознак, які визначають внесок у рівень техніки кожного із заявлених винаходів, які розглядаються в сукупності.

2.6.2. Визначення того, чи є група винаходів настільки взаємозв'язаною, що вона утворює єдиний винахідницький задум, повинно проводитись незалежно від того, заявляються ці винаходи в окремих пунктах або як альтернатива в одному пункті формули винаходу.

2.6.3. Вимога єдиності винаходу визнається дотриманою, якщо:

заявка стосується одного винаходу, тобто одного продукту, процесу (способу), у тому числі нового застосування відомого продукту чи процесу;

(абзац другий пункту 2.6.3 розділу 2 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

заявка стосується одного винаходу, який охарактеризований з розвитком або уточненням окремих конкретних варіантів його здійснення, що не супроводжується заміною чи вилученням окремих ознак, наведених у незалежному пункті формули винаходу;

заявка стосується групи винаходів, які пов'язані єдиним винахідницьким задумом.

Вимозі єдиності може відповідати група винаходів, зокрема, якщо заявка стосується:

винаходів, один з яких призначений для одержання (виготовлення) іншого, наприклад, пристрій або речовина та процес одержання (виготовлення) зазначеного пристрою або речовини в цілому чи їх частини;

(абзац шостий пункту 2.6.3 розділу 2 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

винаходів, один з яких призначений для здійснення іншого, наприклад, процес і пристрій для здійснення зазначеного процесу в цілому чи однієї з його дій;

(абзац сьомий пункту 2.6.3 розділу 2 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

винаходів, один з яких призначений для використання іншого (в іншому), наприклад процес або пристрій та його частина; процес і речовина, яка призначена для використання в зазначеному процесі; нове застосування відомого пристрою або речовини та процес з їх новим застосуванням; нове застосування відомого пристрою або речовини та пристрій або композиція, складовою частиною яких вони є, тощо;

(абзац восьмий пункту 2.6.3 розділу 2 в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

винаходів, які є об'єктами одного виду, однакового призначення і які забезпечують одержання одного і того самого технічного результату (варіанти).

2.7. Заявка на корисну модель повинна стосуватися однієї корисної моделі.

Вимога єдиності корисної моделі визнається дотриманою, якщо:

заявка стосується однієї корисної моделі, тобто одного продукту, процесу (способу), у тому числі нового застосування відомого продукту чи процесу;

(абзац третій пункту 2.7 розділу 2 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

заявка стосується однієї корисної моделі, яка охарактеризована з розвитком або уточненням окремих конкретних варіантів її здійснення, що не супроводжується зміною чи вилученням окремих ознак, наведених у незалежному пункті формули.

3. Оформлення документів

3.1. Склад заявки

Заявка повинна містити:

заяву про видачу патенту України на винахід (корисну модель);

(абзац третій пункту 3.1 розділу 3 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

опис винаходу (корисної моделі);

формулу винаходу (корисної моделі);

креслення (якщо на них є посилання в описі);

реферат.

3.2. Оформлення документів заявки

3.2.1. Документи заявки, а саме: заяву про видачу патенту, опис і формулу винаходу (корисної моделі), креслення і реферат подають у трьох примірниках. Документи, які потребують подальшого перекладу, можуть бути подані мовою оригіналу в одному примірнику, а їх переклад - у трьох примірниках.

3.2.2. Усі документи заявки на винахід (корисну модель) слід оформляти таким чином, щоб можна було зберігати їх тривалий час і безпосередньо репродукувати в необмеженій кількості копій.

3.2.3. Документи заявки друкують на аркушах білого паперу форматом 210 x 297 мм. Кожний документ заявки починають на окремому аркуші, при цьому другий і наступні аркуші нумерують арабськими цифрами.

Кожний аркуш використовують лише з одного боку з розміщенням рядків паралельно меншому боку аркуша.

Мін

і мал

ьни ліве - 25;

й роз верхнє - 20;

мір праве і нижнє - 20.

полі

в аркушів опису, формули, реферату становить, мм:

Креслення виконують на аркушах білого паперу форматом 210 x 297 мм.

Мінімальний розмір полів аркушів креслень становить, мм:

ліве - 25;

верхнє - 25;

праве - 10;

нижнє - 15.

3.2.4. Усі документи друкують шрифтом чорного кольору. Текст опису, формули винаходу (корисної моделі) і реферату друкують через 2 інтервали або через 1,5 інтервалу при комп'ютерному наборі з висотою літер не менше ніж 2,1 мм.

(пункт 3.2.4 розділу 3 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

3.2.5. Латинські назви, латинські і грецькі літери, графічні символи, математичні і хімічні формули допускається вписувати чорнилом, пастою або тушшю чорного кольору.

3.2.6. Бібліографічні дані джерел інформації в документах заявки наводяться таким чином, щоб можна було знайти це джерело інформації.

3.3. Графічні зображення

3.3.1. Графічні зображення (власне креслення, схеми, діаграми) виконують відповідно до правил креслення, на щільному, білому, гладкому папері чорними чіткими лініями і штрихами, які не витираються, без розтушовування і розмальовування.

3.3.2. Масштаб і чіткість зображень вибирають такими, щоб при репродукуванні з лінійним зменшенням розмірів до 2/3 можливо було розпізнати всі деталі.

Висота цифр і літер має бути не менше 3,2 мм. Цифрові та літерні позначення мають бути чіткими, товщина їх ліній повинна відповідати товщині ліній зображення. Цифри та літери не слід брати в дужки та лапки.

3.3.3. На кресленнях використовують переважно прямокутні (ортогональні) проекції (у різних видах, розрізах й перерізах), в окремих випадках допускається також використання аксонометричної проекції.

Кожний елемент на кресленні виконують пропорційно всім іншим елементам за винятком випадків, коли для чіткого зображення елемента необхідне розрізнення пропорцій.

3.3.4. Розміри на кресленнях не позначають, їх наводять, за потреби, в описі.

Креслення виконують без будь-яких написів, за винятком необхідних слів, таких як "вода", "пара", "відкрито", "закрито", "розріз за А-А".

3.3.5. Окремі фігури розміщують таким чином, щоб аркуші були максимально заповненими і креслення можна було читати при вертикальному розташуванні довгих боків аркуша.

Якщо фігури, що розміщені на двох і більше аркушах, являють собою частини єдиного креслення, то їх розміщують таким чином, щоб це креслення можна було скомпонувати без пропусків будь-якої із зображених на різних аркушах фігур.

На одному аркуші креслення можна розміщувати декілька фігур, при цьому слід чітко відмежовувати їх одну від одної.

3.3.6. Елементи фігур позначають арабськими цифрами відповідно до посилань на них у описі винаходу (корисної моделі). Одні й ті самі елементи на декількох фігурах позначають одними й тими ж цифрами.

Позначення, про які не згадують в описі винаходу (корисної моделі), на кресленнях не проставляють і навпаки.

(абзац другий пункту 3.3.6 розділу 3 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

3.3.7. Якщо графічні зображення представлені у вигляді схеми, то при її виконанні застосовують стандартизовані умовні графічні позначення.

Якщо схема представлена у вигляді прямокутників як графічних позначень елементів, то крім цифрового позначення безпосередньо в прямокутник, якщо це можливо, вписують і назву елемента. Якщо розміри графічного зображення елемента не дозволяють цього зробити, то назву елемента можна зазначити на виносній лінії (за потреби, у вигляді напису під цим елементом).

На схемах одного виду допускається зображення окремих елементів схем іншого виду (наприклад, на електричній схемі допускається зображення елементів кінематичних, гідравлічних схем тощо).

3.3.8. Кожне графічне зображення нумерується послідовно арабськими цифрами (фіг. 1, фіг. 2 тощо) незалежно від виду цього зображення (креслення, схема, діаграма тощо) і нумерації

аркушів відповідно до черговості наведення їх у тексті опису. Якщо опис винаходу (корисної моделі) пояснює лише одне графічне зображення, то воно не має нумерації.

(пункт 3.3.8 розділу 3 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

3.4. Хімічні формули

У документах заявки можуть бути використані хімічні формули.

Структурні формули хімічних сполук подають (як і креслення) з нумерацією кожної структурної формули як окремої фігури і наведенням посилань на відповідні позначення.

При написанні структурних хімічних формул слід використовувати загальноновживані символи елементів і чітко вказувати зв'язки між елементами і радикалами.

3.5. Математичні формули і символи

В описі, формулі і рефераті винаходу (корисної моделі) можуть бути використані математичні вирази (формули) і символи.

Форма подання математичного виразу не регламентується.

Усі літерні позначення, які є в математичних формулах, мають бути розшифровані. При цьому розшифрування літерних позначень подають у порядку їх використання в формулі.

Для позначення інтервалів між величинами допускається використання знаку "-" (від і до), в інших випадках слід писати словами "від" і "до".

При вираженні величин у відсотках знак відсотка (%) слід ставити після числа. Якщо величин декілька, то знак відсотка ставлять перед їх переліком і відокремлюють від них двокрапкою.

Математичні позначення ">", "<", "=" та інші використовуються лише в математичних формулах, а в тексті їх слід писати словами (більше, менше, дорівнює тощо).

Перенос у математичних формулах допускається лише по знаку.

Пояснення до математичної формули слід писати стовпцем і після кожного рядка ставити крапку з комою.

3.6. Вимоги до оформлення документів заявки, визначені Правилами, застосовуються також до будь-яких матеріалів, поданих після подання заявки, наприклад, до сторінок, що містять виправлення, та до змінених пунктів формули винаходу (корисної моделі).

(пункт 3.6 розділу 3 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

4. Загальні вимоги до змісту документів заявки

4.1. Заявку складають українською мовою.

Якщо опис і формулу винаходу (корисної моделі) викладено іншою мовою, то для збереження дати подання їх переклад повинен надійти до Укрпатенту протягом двох місяців від дати подання заявки.

4.2. Матеріали заявки не повинні містити висловів, креслень, малюнків, фотографій та будь-яких інших матеріалів, що суперечать публічному порядку, принципам гуманності і моралі, зневажливих висловлювань стосовно винаходів (корисних моделей) та результатів діяльності інших осіб, а також відомостей і матеріалів, які вочевидь не стосуються або не є необхідними для визнання документів заявки такими, що відповідають вимогам Правил.

(пункт 4.2 розділу 4 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

4.3. У формулі, описі, рефераті і пояснювальних матеріалах до опису використовують, як правило, стандартизовані терміни і скорочення, а за їх відсутності - загальноновживані в науковій і технічній літературі.

При використанні термінів і позначень, що не є загальноновживаними, необхідно пояснити їх значення при першому вживанні в тексті.

Усі умовні позначення слід розшифровувати.

4.4. У описі, формулі винаходу (корисної моделі) та рефераті необхідно зберігати єдиність термінології, тобто одні і ті самі ознаки в зазначених документах повинні називатися однаково. Вимога єдиності термінології стосується також умовних позначень і розмірності фізичних одиниць, які використовуються в матеріалах заявки.

Назва винаходу (корисної моделі), за потреби, може містити символи латинської абетки та цифри. Використання символів інших абеток, спеціальних знаків у назві не допускається.

(абзац другий пункту 4.4 розділу 4 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

Одиниці вимірювання фізичних величин переважно вживаються в одиницях діючої Міжнародної системи одиниць.

5. Заява про видачу патенту

5.1. Заяву про видачу патенту України на винахід (корисну модель) слід подавати українською мовою за формою, яка наведена в додатку 1 до Правил. Якщо відомості не можуть бути повністю розміщені за браком місця у відповідних графах, то їх наводять на додатковому аркуші за тією самою формою із зазначенням у відповідній графі заяви - "див. на окремому аркуші".

(пункт 5.1 розділу 5 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

5.2. У графі, що розташована у верхній частині заяви (без зазначення коду), заявник зазначає порядковий номер заявки, визначений ним. При цьому реквізит "дата одержання" заповнюється Укрпатентом під час одержання заявки.

(розділ 5 доповнено новим пунктом 5.2 згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 14.04.2005 р. N 223, у зв'язку з цим пункти 5.2 - 5.15 вважати відповідно пунктами 5.3 - 5.16)

5.3. Графи з кодами (21), (22), що розташовані у верхній частині заяви, заявником не заповнюються, вони призначені для зазначення реквізитів заявки після її подання до Установи.

5.4. Пункт 5.4 розділу 5 виключено

(згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

5.5. Графи з кодами (86) і (87) заповнюються у випадку прийняття міжнародної заявки, що містить зазначення України, на експертизу. За кодом (86) зазначають реєстраційний номер та дату подання міжнародної заявки, установлені відомством-одержувачем. У графі за кодом (87) зазначаються номер і дата міжнародної публікації міжнародної заявки.

(пункт 5.5 розділу 5 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

5.6. У графі, що містить прохання видати патент України, необхідно зазначити, який різновид патенту просить видати заявник, зробивши у відповідній клітинці позначку "X".

За кодом (71) для фізичної особи (фізичних осіб) зазначають повне ім'я, місце проживання; для юридичної особи (юридичних осіб) зазначають повне найменування (згідно з установчими документами), місцезнаходження.

Якщо заявником є винахідник, декілька винахідників чи всі винахідники, то їх місце проживання наводять на звороті заяви у графі за кодом (72).

Для іноземної особи здійснюється транслітерація (передача транскрипційних знаків певної мови літерами української абетки) повного імені або найменування зазначеної особи. Після українського зазначення наводять у дужках ці самі відомості мовою оригіналу. Місце проживання або місцезнаходження заявника (за потреби) наводять мовою оригіналу і зазначають код держави згідно із стандартом BOIB ST.3.

Для заявників - юридичних осіб України зазначають код відповідно до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ), для заявників, що проживають чи мають постійне місцезнаходження за межами України, зазначають код держави згідно із стандартом BOIB ST.3.

Якщо заявників декілька, то зазначені відомості наводяться для кожної особи окремо.

5.7. Якщо заявник має підстави скористатися правом пріоритету попередньої заявки відповідно до [статті 15 Закону](#), то у відповідній клітинці заяви необхідно зробити позначку "X" і зазначити номер та дату подання попередньої заявки. Відомості про попередню заявку, подану в державі - учасниці [Паризької конвенції](#), наводять за кодами (31), (32), (33). За кодом (33) зазначають код держави, до якої подано попередню заявку, відповідно до стандарту BOIB ST.3. Відомості про попередню заявку, подану до Установи, наводять за кодом (66). Відомості про попередню заявку, з якої виділено цю заявку, наводять за кодом (62). Якщо попередніх заявок декілька, то наводять відомості щодо кожної заявки. Відомості про заявку, додаткові матеріали до якої оформлені відповідно до [частини 7 статті 16 Закону](#) як ця заявка, наводять за кодом (62).

(пункт 5.7 розділу 5 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

5.8. За кодом (54) наводять повну назву винаходу (групи винаходів) чи корисної моделі, яка повинна збігатися з назвою, наведеною в описі.

5.9. За кодом (98) зазначають адресу для листування між заявником та Укрпатентом, повне ім'я або найменування адресата. Листування може здійснюватись за будь-якою зручною для заявника адресою на території України. За наявності телефону, факсу чи іншого засобу зв'язку їх вказують.

5.10. Якщо заявник користується послугами представника, то за кодом (74) зазначають повне ім'я та реєстраційний номер представника у справах інтелектуальної власності або повне ім'я іншої довіреної особи.

(пункт 5.10 розділу 5 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

5.11. Якщо заявник бажає прискорити публікацію заявки, у відповідній клітинці треба зробити позначку "X".

5.12. Розділ заяви "Перелік документів, що додаються" заповнюють за допомогою позначок "X" у відповідних клітинках із зазначенням кількості примірників і аркушів кожного документа. У клітинці "інші документи", якщо такі є в матеріалах заявки, необхідно зазначити назву документа.

(пункт 5.12 розділу 5 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

5.13. Якщо право на подання заявки й одержання патенту передано винахідником чи роботодавцем правонаступнику, то в графі "Підстави щодо виникнення права на подання заявки і одержання патенту" відповідну підставу зазначають позначкою "X". Якщо заявником (заявниками) є єдиний винахідник чи всі винахідники, то ця графа не заповнюється.

5.14. За кодом (72) наводять дані про винахідника (винахідників): повне ім'я та місце проживання. Для іноземного винахідника здійснюється транслітерація (передача транскрипційних знаків певної мови літерами української абетки) повного імені і поряд, у дужках, ці самі дані мовою оригіналу, а замість його місця проживання проставляють назву держави та її код згідно із стандартом BOIB ST.3. Якщо винахідники є заявниками, то вони проставляють підписи у правій графі.

5.15. Якщо винахідник (винахідники) не бажає (бажають) бути згаданим (згаданими) у публікації відомостей про заявку та (або) відомостей про видачу патенту, то у відповідній графі заяви робиться про це запис, що підписується винахідником (винахідниками), який (які) не бажає (бажають) бути згаданим (згаданими).

5.16. Заповнення останньої граfi заявки "Підпис(и) заявника(ів)" є обов'язковим, крім випадку, коли всі заявники є винахідниками і їх підписи проставлені в графі за кодом (72).

Якщо заявником є юридична особа, то заяву підписує особа, що має на це повноваження. Підпис складається з повного найменування посади особи, яка підписує заяву, особистого підпису, ініціалів, прізвища і скріплюється печаткою. Особистий підпис може бути власноручним, принтерним (у вигляді виведеної з комп'ютера друкованої копії) або штамповим.

(абзац другий пункту 5.16 розділу 5 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

Якщо заявник доручив ведення справ за заявкою представнику, то останній може ставити свій підпис замість заявника.

(абзац третій пункту 5.16 розділу 5 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

У цій графі також проставляють дату підпису.

Якщо будь-які відомості наводять на додатковому аркуші, то його треба підписати в такому самому порядку.

6. Опис винаходу (корисної моделі)

6.1. Призначення опису

Опис повинен розкривати суть винаходу (корисної моделі) настільки ясно і повно, щоб його (її) міг здійснити фахівець у зазначеній галузі.

Опис необхідно викладати в порядку, зазначеному в Правилах.

6.2. Структура опису

6.2.1. Опис починається із зазначення індексу рубрики діючої редакції МПК, до якої належить винахід (корисна модель), назви винаходу і містить такі розділи:

галузь техніки, до якої належить винахід (корисна модель);

рівень техніки;

суть винаходу (корисної моделі);

перелік фігур креслення (якщо на них є посилання в описі);

відомості, які підтверджують можливість здійснення винаходу (корисної моделі).

6.2.2. Для кращого розуміння і більш стислого викладення опису дозволяється інша послідовність наведення розділів або їх частин, якщо цього вимагає характер винаходу (корисної моделі).

(пункт 6.2.2 розділу 6 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

6.2.3. Не допускається заміна розділу опису в цілому або його частини посиланням на інформаційне джерело, що містить необхідні відомості, навіть якщо це опис до раніше поданої заявки чи опис до охоронного документа.

6.3. Назва винаходу (корисної моделі) повинна відповідати суті винаходу (корисної моделі) і, як правило, характеризувати його (її) призначення.

Назву винаходу (корисної моделі) слід викладати в однині.

Винятки складають:

назви, які не вживаються в однині;

назви винаходів (корисних моделей), що є хімічними сполуками, охопленими загальною структурною формулою.

(абзац п'ятий пункту 6.3 розділу 6 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

Назва групи винаходів, що є об'єктами, один з яких призначений для одержання (виготовлення), здійснення або використання іншого, повинна містити повну назву одного винаходу і скорочену - іншого.

Назва групи винаходів, що є об'єктами, один з яких призначений для використання в іншому, повинна містити повні назви винаходів, які входять до групи.

Назва групи винаходів, що є варіантами, повинна містити назву одного об'єкта групи із зазначенням у дужках слова "варіанти".

6.4. Галузь техніки, до якої належить винахід (корисна модель)

У цьому розділі зазначають галузь техніки, до якої належить винахід (корисна модель), а також, за потреби, галузь застосування винаходу (корисної моделі). Якщо таких галузей декілька, то зазначають ті з них, які мають перевагу.

6.5. Рівень техніки

6.5.1. У розділі "Рівень техніки" наводять рівень техніки, відомий заявнику, і який можна вважати корисним для розуміння винаходу (корисної моделі) і його (її) зв'язку з відомим рівнем.

Зокрема, наводять дані про відомі заявнику аналоги винаходу (корисної моделі) з виділенням серед них аналога, найбільш близького за сукупністю ознак до винаходу (корисної моделі).

6.5.2. Аналог винаходу (корисної моделі) - це засіб того самого призначення, який відомий з джерел, що стали загальнодоступними до дати подання заявки до Установи, або, якщо заявлено пріоритет, до дати пріоритету, і характеризується сукупністю ознак, подібних до сукупності суттєвих ознак винаходу (корисної моделі).

Якщо аналогів декілька, то останнім описують найближчий аналог.

При описуванні кожного з аналогів наводять бібліографічні дані джерела інформації, де він розкритий, його ознаки із зазначенням тих з них, що збігаються з суттєвими ознаками винаходу (корисної моделі), що заявляється, та зазначають відомі заявнику причини, що перешкоджають одержанню очікуваного технічного результату.

Для виявлення та обґрунтування причин, що перешкоджають при використанні найближчого аналога одержанню очікуваного технічного результату, необхідно проаналізувати технічні властивості аналога, обумовлені сукупністю притаманних йому ознак, характер виявлення цих властивостей при його використанні і показати їх недостатність для досягнення очікуваного технічного результату.

6.5.3. При описуванні групи винаходів відомості про аналоги наводять для кожного винаходу.

6.6. Суть винаходу (корисної моделі)

6.6.1. Суть винаходу (корисної моделі) виражається сукупністю суттєвих ознак, достатніх для досягнення технічного результату, який забезпечує винахід (корисна модель).

Ознаки належать до суттєвих, якщо вони впливають на технічний результат, якого можна досягти, тобто перебувають у причинно-наслідковому зв'язку із зазначеним результатом.

6.6.2. У цьому розділі детально розкривають технічну задачу, на вирішення якої направлений винахід (корисна модель), та технічний результат, якого можна досягти при здійсненні винаходу (корисної моделі).

Технічна задача, як правило, полягає у створенні об'єкта, характеристики якого відповідають заданим вимогам. Цим об'єктом може бути пристрій, спосіб тощо.

6.6.3. Під технічним результатом розуміють виявлення нових властивостей або покращання характеристик відомих властивостей об'єкта винаходу (корисної моделі), що можуть бути одержані при здійсненні винаходу (корисної моделі).

Технічний результат може бути виражений, наприклад, у зменшенні чи збільшенні крутного моменту, у зниженні чи підвищенні коефіцієнта тертя, зменшенні чи збільшенні частоти або амплітуди коливань, у зменшенні спотворювань сигналу, у структурному перетворенні в процесі кристалізації, у поліпшенні контакту робочого органу із середовищем тощо.

Технічним результатом може бути одержання технічних засобів певного призначення уперше.

(абзац третій пункту 6.6.3 розділу 6 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

Рекомендується навести також й інші відомі заявнику види технічного результату, одержання яких забезпечує винахід (корисна модель), у тому числі і в конкретних формах його використання.

Для групи винаходів зазначені відомості, у тому числі і стосовно технічного результату, наводяться для кожного винаходу.

У цьому розділі, якщо це можливо, обґрунтовують причинно-наслідковий зв'язок між ознаками винаходу (корисної моделі) й очікуваним технічним результатом.

(абзац шостий пункту 6.6.3 розділу 6 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

6.7. Перелік фігур креслення

У цьому розділі опису, крім переліку фігур, наводять стислі пояснення того, що зображено на кожній з них.

Якщо суть винаходу (корисної моделі) пояснюють інші ілюстративні матеріали (наприклад, фотографії), то наводять стисле пояснення їх змісту.

(абзац третій пункту 6.7 розділу 6 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

Таблиці нумерують окремо.

6.8. Відомості, які підтверджують можливість здійснення винаходу (корисної моделі)

6.8.1. У цьому розділі розкривають можливість одержання зазначеного в розділі "Суть винаходу (корисної моделі)" технічного результату при здійсненні винаходу (корисної моделі).

6.8.2. Можливість здійснення винаходу (корисної моделі), суть якого(ої) характеризують з використанням ознаки, яку подано загальним поняттям, зокрема, на рівні функціонального узагальнення, підтверджують або описом засобу для реалізації цієї ознаки безпосередньо в матеріалах заявки, або посиланням на відомість такого засобу чи методів його одержання.

(пункт 6.8.2 розділу 6 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

6.8.3. Якщо для характеристики винаходу (корисної моделі) використовують виражені у вигляді інтервалу значень кількісні ознаки, то у прикладах здійснення винаходу (корисної моделі) мають бути наведені відомості, що підтверджують можливість одержання технічного результату у межах зазначеного інтервалу.

(пункт 6.8.3 розділу 6 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

6.9. Підпис

Опис винаходу (корисної моделі) підписують у тому самому порядку, що й заяву про видачу патенту.

(абзац другий пункту 6.9 розділу 6 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

7. Формула винаходу (корисної моделі)

7.1. Призначення формули винаходу (корисної моделі) і вимоги до формули

7.1.1. Формула винаходу (корисної моделі) призначена для визначення обсягу правової охорони, яка надається патентом.

(пункт 7.1.1 розділу 7 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

7.1.2. Формула винаходу (корисної моделі) повинна виражати його (її) суть і викладатися ясно та стисло.

(пункт 7.1.2 розділу 7 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

7.1.3. Формула винаходу (корисної моделі) визнається такою, що виражає суть винаходу (корисної моделі), якщо вона містить сукупність його (її) суттєвих ознак, достатню для досягнення зазначеного заявником технічного результату.

(пункт 7.1.3 розділу 7 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

7.1.4. Формула винаходу (корисної моделі) повинна базуватися на описі й характеризувати винахід (корисну модель) тими самими поняттями, що містить опис винаходу (корисної моделі).

7.1.5. Ознаки винаходу (корисної моделі) у формулі винаходу (корисної моделі) викладають таким чином, щоб забезпечити можливість їх ідентифікації, тобто однозначного розуміння їх змісту фахівцем на основі відомого рівня техніки.

7.1.6. Якщо заявка містить креслення, то для кращого розуміння ознак, зазначених у формулі винаходу (корисної моделі), у їх взаємозв'язку з відповідними позиціями на кресленнях допускається після зазначення ознаки у формулі винаходу (корисної моделі) проставляти відповідні позиції в дужках. При цьому зазначення позиції не обмежує обсяг правової охорони, що визначається формулою.

7.1.7. Характеристика ознаки винаходу (корисної моделі) у формулі винаходу (корисної моделі) не може бути замінена посиланням на опис чи креслення. Заміна допускається у виняткових випадках, коли неможливо виразити ознаку інакше. Заявник повинен показати, що така необхідність існує.

7.1.8. Ознаку винаходу (корисної моделі) доцільно характеризувати загальним поняттям (що виражає функцію, властивість тощо), яке охоплює різні окремі форми його реалізації, якщо саме ці характеристики, які містяться в загальному понятті, забезпечують у сукупності з іншими ознаками досягнення зазначеного заявником технічного результату.

Якщо таке поняття відсутнє або узагальнення неправомірне, то ознака винаходу (корисної моделі) може бути виражена як альтернатива.

Ознака винаходу (корисної моделі) може бути виражена як альтернатива за умови, що така ознака при будь-якому зазначеному в альтернативі виборі у сукупності з іншими ознаками забезпечує досягнення одного і того самого технічного результату.

7.2. Структура формули винаходу (корисної моделі)

Формула винаходу (корисної моделі) може бути одноланковою чи багатоланковою і включати відповідно один або декілька пунктів.

7.2.1. Одноланкову формулу винаходу (корисної моделі) застосовують для характеристики одного винаходу (корисної моделі) сукупністю суттєвих ознак, які не мають розвитку чи уточнення щодо окремих випадків його виконання або використання.

7.2.2. Багатоланкову формулу винаходу (корисної моделі) застосовують для характеристики одного винаходу (корисної моделі) з розвитком і (або) уточненням сукупності його (її) ознак стосовно деяких випадків виконання і використання винаходу (корисної моделі) або для характеристики групи винаходів.

7.2.3. Багатоланкова формула, що характеризує один винахід (корисну модель), має один незалежний пункт і наступний (наступні) за ним залежний (залежні) пункт (пункти).

7.2.4. Багатоланкова формула, що характеризує групу винаходів, має декілька незалежних пунктів, кожний з яких характеризує один з винаходів групи. При цьому кожний з винаходів

групи може бути охарактеризований із залученням залежних пунктів, підпорядкованих відповідному незалежному пункту.

7.2.5. При складанні багатоланкової формули дотримуються таких правил:

незалежні пункти, як правило, не повинні містити посилань на інші пункти формули, однак такі посилання допускаються, якщо вони дають змогу викласти даний незалежний пункт без повторення в ньому повністю змісту інших пунктів;

залежні пункти формули групуються разом з тим незалежним пунктом, якому вони підпорядковані, у тому числі, коли для характеристики різних винаходів групи залучаються залежні пункти однакового змісту;

пункти багатоланкової формули винаходу (корисної моделі) нумеруються арабськими цифрами, починаючи з 1 (у порядку їх викладення).

7.3. Складання формули винаходу (корисної моделі)

7.3.1. Пункт формули винаходу (корисної моделі) складається, як правило, з обмежувальної частини, яка включає ознаки винаходу (корисної моделі), які збігаються з ознаками найближчого аналога, у тому числі родове поняття, що характеризує призначення об'єкта, та відмітної частини, яка включає ознаки, що відрізняють винахід (корисну модель) від найближчого аналога.

(абзац перший пункту 7.3.1 розділу 7 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

Обмежувальна й відмітна частини пункту формули відокремлюються одна від одної виразом "який (яка, яке) відрізняється тим, що ...".

Без поділу на обмежувальну й відмітну частини, зокрема, складають формулу винаходу (корисної моделі), яка характеризує:

(абзац третій пункту 7.3.1 розділу 7 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

індивідуальну сполуку;

штам мікроорганізму, культуру клітин рослин і тварин;

нове застосування відомого продукту чи процесу;

(абзац шостий пункту 7.3.1 розділу 7 в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

винахід (корисну модель), що не має аналогів.

(абзац сьомий пункту 7.3.1 розділу 7 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

Формулу (або кожний пункт багатоланкової формули) викладають одним реченням.

7.3.2. Незалежний пункт формули винаходу (корисної моделі) повинен стосуватися лише одного винаходу (однієї корисної моделі) або групи винаходів, заявлених як альтернатива.

(абзац перший пункту 7.3.2 розділу 7 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

У незалежний пункт формули винаходу чи корисної моделі (або в кожному незалежний пункт формули, що характеризує групу винаходів) включають сукупність ознак, достатніх для досягнення технічного результату. Зазначена сукупність ознак визначає обсяг правової охорони.

7.3.3. При складанні незалежного пункту формули слід ураховувати, що сукупність ознак, достатніх для досягнення технічного результату, повинна бути передана певним набором ознак, властивих цьому об'єкту.

7.3.4. Незалежний пункт формули винаходу (корисної моделі) не визнається таким, що стосується одного винаходу (корисної моделі), якщо він містить:

(абзац перший пункту 7.3.4 розділу 7 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

викладені як альтернатива ознаки, які не забезпечують одержання того самого технічного результату, або викладені як альтернатива групи ознак, причому кожна з альтернативних груп включає кілька функціонально самостійних ознак (вузол або деталь пристрою; операція способу, речовина, матеріал або прилад, застосовані в способі; інгредієнт композиції і т. ін.), у тому числі, коли вибір однієї з таких альтернативних ознак залежить від вибору, який зроблено щодо іншої (інших) ознаки (ознак);

характеристику винаходів, які стосуються об'єктів різного виду чи сукупності засобів, кожен з яких має своє власне призначення, а в цілому зазначена сукупність не реалізує спільного призначення.

7.3.5. До залежного пункту формули винаходу (корисної моделі) включають ознаки, що розвивають чи уточнюють сукупність ознак, зазначену в незалежному пункті формули, у тому числі шляхом розвитку чи уточнення окремих ознак цієї сукупності, та необхідні лише в окремих випадках виконання винаходу (корисної моделі) або його (її) використання.

7.3.6. Обмежувальна частина залежного пункту формули включає родові поняття, що відображає призначення винаходу (корисної моделі), викладене, як правило, скорочено в порівнянні з наведеним у незалежному пункті, і містить посилання на незалежний пункт і/або залежний (залежні) пункт (пункти), якого (яких) він стосується.

7.3.7. Підпорядкованість залежних пунктів незалежному може бути безпосередньою і опосередкованою, тобто з посиланням на один або декілька залежних пунктів.

7.3.8. Безпосередню підпорядкованість залежного пункту застосовують тоді, коли для характеристики винаходу (корисної моделі) в окремому випадку його виконання чи використання поряд із ознаками цього пункту необхідні лише ознаки, зазначені в незалежному пункті формули.

(пункт 7.3.8 розділу 7 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

7.3.9. Опосередковану підпорядкованість залежного пункту незалежному застосовують, якщо для зазначеної характеристики, окрім ознак незалежного пункту формули, необхідні ще й ознаки одного чи кількох інших залежних пунктів формули.

7.3.10. При підпорядкованості залежного пункту декільком пунктам формули посилання на них зазначають з використанням альтернативи.

7.3.11. У залежному пункті формули, що характеризує один об'єкт, в усіх випадках під поняттям "Пристрій за п. 1" розуміють повний зміст першого пункту формули, а саме сукупність усіх без винятку ознак, наведених у його обмежувальній та відмітній частинах.

7.3.12. Якщо залежний пункт сформульовано таким чином, що має місце заміна або вилучення ознаки незалежного пункту формули, якому він підпорядкований, то залежний пункт не може бути визнаний таким, що разом із зазначеним незалежним пунктом характеризує один винахід (корисну модель).

(пункт 7.3.12 розділу 7 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

7.4. Підпис

Формулу винаходу (корисної моделі) підписують у тому самому порядку, що й заяву про видачу патенту.

(абзац другий пункту 7.4 розділу 7 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

8. Креслення

8.1. Графічні зображення (власне креслення, схеми, діаграми тощо) оформлюють на окремому аркуші (окремих аркушах). У правому верхньому куті кожного аркуша зазначають назву винаходу (корисної моделі).

8.2. Для пояснення суті винаходу (корисної моделі) як додаток до інших графічних матеріалів можуть бути подані фотографії. У виняткових випадках фотографії можуть бути подані як основний вид ілюстративних матеріалів, наприклад, для ілюстрації етапів виконання хірургічних операцій.

Формат фотографій повинен бути таким, щоб не виходив за розміри полів аркушів документів заявки. Фотографії малого формату слід наклеювати на аркуші встановленого формату з дотриманням вимог до якості аркуша.

9. Реферат

9.1. Реферат є скороченим викладом змісту опису винаходу (корисної моделі), який включає назву винаходу (корисної моделі), характеристику галузі техніки, якої стосується винахід (корисна модель), і (або) галузь його (її) застосування, якщо це не зрозуміло з назви, характеристику суті винаходу (корисної моделі) із зазначенням технічного результату, якого мають досягти. Суть винаходу (корисної моделі) в рефераті характеризують шляхом вільного викладу формули, переважно такого, при якому зберігаються всі суттєві ознаки кожного незалежного пункту.

9.2. Реферат складають лише з інформаційною метою. Він не може братися до уваги з іншою метою, зокрема для тлумачення формули винаходу (корисної моделі) і визначення рівня техніки.

Реферат складають таким чином, щоб він міг служити ефективним засобом пошуку у відповідній галузі техніки.

9.3. Рекомендований обсяг тексту реферату становить до 1000 знаків.

Текст реферату слід викладати окремими короткими реченнями і уникати складних у стилістичному плані зворотів.

Математичні та хімічні формули, а також креслення можуть бути включені до реферату, якщо без них скласти реферат неможливо. Креслення, наведені в рефераті, мають бути виконані на окремому аркуші і додаватися до реферату. Креслень має бути стільки примірників, скільки примірників містить реферат.

9.4. Реферат може містити також деякі додаткові відомості, зокрема посилання на кількість незалежних і залежних пунктів формули винаходу (корисної моделі), графічних зображень, таблиць.

10. Особливості змісту заявки на винахід щодо пристрою

10.1. Для характеристики об'єкта винаходу "пристрій" використовують, зокрема, такі ознаки:

- наявність конструктивного (конструктивних) елемента (елементів);
- наявність зв'язків між елементами;
- взаємне розташування елементів;
- форму виконання елемента (елементів) або пристрою в цілому;
- форму виконання зв'язків між елементами;
- параметри та інші характеристики елемента (елементів) та їх взаємозв'язок;
- матеріал, з якого виготовлено елемент (елементи) або пристрій в цілому, середовище, що виконує функцію елемента, та інші характеристики.

10.2. Особливості викладення опису винаходу

10.2.1. У розділі опису "Відомості, які підтверджують можливість здійснення винаходу" наводять опис пристрою в статичному стані. При описуванні конструктивних елементів пристрою дають посилання на фігури креслень. Цифрові позначення конструктивних елементів в описі повинні відповідати цифровим позначенням на кресленнях.

10.2.2. Після описування пристрою в статичному стані описують дію (роботу) пристрою або спосіб його використання з посиланням на цифрові позначення елементів конструкції, які зображені на кресленнях і, за потреби, на інші ілюстративні матеріали (епюри, часові діаграми тощо).

У деяких випадках для кращого розуміння винаходу та стислості викладення опису допускається інша послідовність викладення цього розділу.

10.2.3. Якщо пристрій містить елемент, охарактеризований на функціональному рівні, і форма його реалізації передбачає використання багатофункціонального засобу, що програмується (настроюється), то наводять відомості, які підтверджують можливість здійснення таким засобом конкретної, призначеної йому в складі даного пристрою функції. Якщо, крім таких відомостей, наводять алгоритм, наприклад, обчислювальний, то його переважно подають у вигляді блок-схеми або, якщо це можливо, у вигляді відповідного математичного виразу.

10.3. Особливості формули винаходу

10.3.1. Пристрій у формулі характеризують у статичному стані.

У формулі можна зазначити про можливість реалізації елементом пристрою певної функції, про виконання елемента рухомим, наприклад, з можливістю повертання або обертання тощо.

10.3.2. Для усунення невизначеності при характеристиці пристрою сукупність його ознак повинна вказувати не лише на наявність елементів, а й на зв'язки між ними і/або їхнє взаємне розташування.

Посилання на елемент, який не включено до формули, допускається, якщо це посилання не призводить до невизначеності в характеристиці пристрою.

11. Особливості змісту заявки на винахід щодо речовини

11.1. Для характеристики об'єкта винаходу "речовина" використовують такі ознаки:

11.1.1. Для характеристики індивідуальних хімічних сполук, зокрема, використовують:

- для низькомолекулярних сполук - якісний склад (атоми певних елементів), кількісний склад (число атомів кожного елемента); зв'язок між атомами, взаємне розташування їх у молекулі, виражене хімічною структурною формулою, чи в кристалічній решітці;
- для високомолекулярних сполук - хімічний склад і структуру однієї ланки макромолекули, структуру макромолекули в цілому (лінійну, розгалужену), періодичність ланок, молекулярну масу, молекулярно-масовий розподіл, геометрію і стереометрію макромолекули, її кінцеві та бокові групи;
- для індивідуальних сполук з невизначеною структурою - фізико-хімічні та інші характеристики, у тому числі ознаки способу одержання, що дають змогу їх ідентифікувати;
- для індивідуальних сполук, що належать до об'єктів генетичної інженерії, - послідовність нуклеотидів (для фрагментів нуклеїнових кислот) або фізичну карту (для рекомбінантних нуклеїнових кислот і векторів), а також послідовність амінокислот, фізико-хімічні та інші характеристики, що дають змогу їх ідентифікувати.

11.1.2. Для характеристики композицій, зокрема, використовують:

- якісний (інгредієнти) склад;
- кількісний (вміст інгредієнтів) склад;
- структуру композиції;
- структуру інгредієнтів.

11.1.3. Для характеристики речовин, одержаних шляхом ядерного перетворення, зокрема, використовують:

- якісний (ізотопний) склад елемента, кількісний склад (число протонів та нейтронів);
- основні ядерні характеристики: період напіврозпаду, тип та енергію випромінювання (для радіоактивних ізотопів).

11.1.4. Для характеристики композицій невизначеного складу, зокрема, використовують фізико-хімічні, фізичні та утилітарні показники та ознаки способу одержання.

11.2. Особливості викладення опису винаходу

11.2.1. До назви винаходу, що є індивідуальною сполукою, включають її найменування за однією з прийнятих у хімії номенклатур (переважно міжнародної номенклатури хімічних

сполук IUPAC); також може бути включене зазначення її конкретного призначення, а для біологічно активних сполук - вид біологічної активності.

11.2.2. При викладенні розділу "Відомості, які підтверджують можливість здійснення винаходу" для винаходу, що є новою індивідуальною сполукою з визначеною структурою, наводять визначену відомими методами структурну формулу, фізико-хімічні константи, описують спосіб, яким вона вперше була одержана, і показують можливість застосування цієї сполуки за певним призначенням.

(пункт 11.2.2 розділу 11 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

11.2.3. Для індивідуальної сполуки, що є об'єктом генетичної інженерії, наводять послідовність нуклеотидів (для фрагментів нуклеїнових кислот) або фізичну карту (для рекомбінантних нуклеїнових кислот і векторів), а також послідовність амінокислот, фізико-хімічні та інші характеристики, що дають змогу їх ідентифікувати. Описують спосіб, яким нова індивідуальна сполука була вперше одержана, і показують можливість застосування цієї сполуки за певним призначенням.

11.2.4. Для біологічно активної сполуки наводять показники кількісних характеристик активності та токсичності і, за необхідності, вибірність дії та інші показники.

11.2.5. Якщо винаходом є група (ряд) нових індивідуальних сполук з визначеною структурою, що описується загальною структурною формулою, то слід підтвердити можливість одержання усіх сполук групи шляхом наведення загальної схеми способу одержання, а також, принаймні, одного прикладу одержання конкретної сполуки групи (ряду). Якщо група (ряд) містить сполуки з різними за хімічною природою радикалами, то кількість прикладів повинна бути достатньою для підтвердження можливості одержання сполук із цими різними радикалами. Для одержаних сполук також наводять їх підтверджені відомими методами структурні формули, фізико-хімічні константи, а також докази можливості реалізації зазначеного призначення із підтвердженням такої можливості щодо деяких сполук з різними за хімічною природою радикалами.

11.2.6. Якщо нова сполука одержана з використанням штаму мікроорганізму, культури клітин рослин чи тварин, то слід навести відомості про спосіб біосинтезу за участю цього штаму мікроорганізму, культури клітин рослин чи тварин, дані про нього, а, за необхідності, і про його депонування.

11.2.7. Якщо нові сполуки є біологічно активними, то наводять показники їх активності і токсичності і, за потреби, вибірність дії та інші показники.

11.2.8. Якщо винахід є проміжною сполукою, то слід показати можливість одержання з неї нового кінцевого продукту з конкретним призначенням чи з біологічно активними властивостями або можливість переробки її у відомий кінцевий продукт.

11.2.9. Якщо винахід є засобом для лікування, профілактики або діагностики певного захворювання, то наводять достовірні дані, що підтверджують його придатність для лікування, профілактики або діагностики зазначеного захворювання. За можливості, наводять відомості, які пояснюють вплив використання цього засобу на етіопатогенез захворювання. Бажано наводити відомості про клінічні випробування із зазначенням способу і дози приймання засобу, результати його випробування на гостру токсичність та спосіб складання рецептури.

11.2.10. Якщо винахід є композицією (сумішшю, розчином, сплавом тощо), то в наведених прикладах зазначають інгредієнти, що входять до складу композиції, їх характеристику і кількісне співвідношення. Якщо композиція містить нову сполуку, то описують спосіб одержання композиції і цієї сполуки.

11.2.11. В усіх прикладах вміст кожного інгредієнта зазначають у такому одиничному значенні, яке відповідає зазначеному у формулі винаходу інтервалу значень (при вираженні кількісного співвідношення інгредієнтів у формулі винаходу у відсотках за масою або за об'ємом сумарний вміст усіх інгредієнтів, що зазначені в прикладі, має дорівнювати 100 %).

11.3. Особливості формули винаходу

11.3.1. У формулу, яка характеризує індивідуальну хімічну сполуку будь-якого походження, включають її назву або позначення. У формулу може бути включене призначення або вид біологічної активності. Для сполуки з визначеною структурою включають структурну формулу, а для сполуки із невизначеною структурою - фізико-хімічні та інші характеристики, що дають змогу її ідентифікувати, зокрема:

для антибіотиків та інших низькомолекулярних речовин - джерело виділення (штам мікроорганізму або культуру клітин рослин чи тварин), елементний склад, молекулярну масу, оптичну активність речовини, дані спектрального аналізу, колір і фізичний стан речовини, її розчинність та реакції забарвлювання;

для нативних ферментів - джерело виділення (штам мікроорганізму або культуру клітин рослин чи тварин), субстратну специфічність, молекулярну масу, рН-оптимум, термо- та рН-стабільність, ізоелектричну точку, константу Міхаеліса, інгібітор ферменту;

для моноклональних антитіл - джерело одержання (штам мікроорганізму або культуру клітин рослин чи тварин), клас (підклас) імуноглобуліну і тип легких ланцюгів, специфічність, характеристику антигену - мішені, константу сполучення, молекулярну масу, ізоелектричну точку і, у залежності від природи антигену, - комплемент - сполучну або нейтралізуючу, або літичну, або аглютинуючу, або преципітувальну активність, або цитотоксичність (у кількісному вираженні);

для протективних антигенів - штам - джерело виділення, локалізацію і природу антигену в структурах штаму, метод виділення, біохімічний склад (для антигенів полісахаридної природи - склад моносахаридів, для антигенів білкової природи - амінокислотний склад та інше), молекулярну масу, ізоелектричну точку і (або) ізоелектричну рухливість.

11.3.2. Для об'єктів генетичної інженерії до формули винаходу включають послідовність нуклеотидів (для фрагментів нуклеїнових кислот) і опис фізичної карти (для рекомбінантних нуклеїнових кислот), а також послідовність амінокислот, фізико-хімічні та інші характеристики, що дають змогу її ідентифікувати, зокрема, походження (складові частини), фізичну карту із зазначенням генетичних маркерів і регуляторної ділянки, кон'югативність (для плазмід), ємкість вектора, спектр хазяїв (для векторів), послідовність нуклеотидів стороннього фрагмента нуклеїнової кислоти (структури гена) і назву речовини, що кодується (для рекомбінантних нуклеїнових кислот і фрагментів нуклеїнових кислот).

11.3.3. У формулу винаходу, що характеризує композицію, включають якісний (інгредієнти) склад та, за необхідності, кількісний (вміст інгредієнтів) склад композиції, її структуру та структуру інгредієнтів.

11.3.4. Відмітні ознаки винаходу, що є композицією, уводяться у формулу за допомогою дієслова "містить" з поясненням "додатково", якщо це необхідно для підкреслення введення інгредієнта в композицію.

Кількісний вміст інгредієнтів композиції слід виражати в будь-яких однозначних одиницях, як правило, двома значеннями, які характеризують мінімальну (нижню) і максимальну (верхню) межі вмісту, при цьому вміст одного з інгредієнтів можна характеризувати словом "решта".

Зазначення кількісного вмісту антибіотиків, ферментів, анатоксинів тощо можна характеризувати в інших одиницях, ніж одиниці решти компонентів у композиції, наприклад, у тис. од. відносно масової кількості решти інгредієнтів композиції.

11.3.5. Для композицій, призначення яких визначається лише активним початком, а інші компоненти є нейтральними носіями із кола тих, що традиційно застосовуються у композиціях цього призначення, допускається зазначення у формулі лише цього активного початку і, за необхідності, його кількісного вмісту у складі композиції, у тому числі виразом "ефективна кількість".

Іншим варіантом характеристики такої композиції може бути додаткове зазначення у формулі винаходу інших компонентів (нейтральних носіїв) у формі загального поняття, наприклад, "цільова добавка". У цьому випадку, за потреби, зазначається кількісне співвідношення "активного початку" і "цільової добавки".

11.3.6. Якщо як ознака винаходу зазначена складна відома речовина, то допускається використання її специфічної назви з обов'язковим зазначенням функції або властивостей цієї речовини та її основи. У цьому випадку в описі винаходу має бути наведене джерело інформації, у якому ця речовина описана, і, за необхідності, наведений повний склад і спосіб одержання цієї речовини.

12. Особливості змісту заявки на винахід щодо штаму мікроорганізму, культури клітин рослин і тварин

12.1. Для характеристики об'єкта винаходу "штам мікроорганізму, культура клітин рослин і тварин" використовують такі ознаки:

12.1.1. Для характеристики індивідуальних штамів мікроорганізмів, зокрема, використовують:

- культурально-морфологічні характеристики із зазначенням температури вирощування та віку культури (характеристику вегетативних клітин, колоній, повітряного і субстрактного міцелію для мікроміцетів та актиноміцетів, стадії росту в рідкому середовищі для бактерій; дріжджів, мікроводоростей);
- фізіолого-біохімічні характеристики (характерні метаболіти, відношення до температури, кисню, рН, використання джерел азоту та вуглецю);
- хемо- та генотаксономічну характеристику;
- каріологічну характеристику (для еукаріот);
- маркерні характеристики: генетичну, антигенну, біохімічну, фізіологічну;
- біотехнологічну характеристику: назву корисної речовини, яку виробляє штам, або інше призначення штаму із зазначенням стабільності корисної властивості при тривалому культивуванні, рівень активності (продуктивності);
- вірулентність, антигенну структуру, імуногенність, серологічні особливості, онкогенність, чутливість до антибіотиків, антагоністичні властивості (для штамів мікроорганізмів медичного та ветеринарного призначення);

- характеристику батьківських штамів (партнерів), принцип гібридизації (для штамів гібридних мікроорганізмів).

Використовують також інші характеристики, що дають змогу ідентифікувати індивідуальні штами мікроорганізмів.

12.1.2. Для характеристики індивідуальних штамів культур клітин рослин або тварин, зокрема, використовують:

- родовід культур;
- число пасажів на час паспортизації;
- стандартні умови вирощування;
- культуральні властивості;
- ростові (кінетичні) характеристики;
- характеристику культивування в організмі тварини (для гібридом);
- цитогенетичні (каріологічні) характеристики;
- цитоморфологічні характеристики;
- здатність до морфогенезу (для клітин рослин);
- дані щодо приналежності до певного виду (для клітин тварин);
- онкогенність (для культур клітин тварин, включаючи гібридоми);
- маркерні характеристики: цитогенетичні, імунологічні, біохімічні, фізіологічні;
- контамінаційні характеристики (найпростіші гриби, дріжджі, бактерії, мікоплазми, віруси);
- біотехнологічні характеристики: назву і (або) характеристику корисної речовини, яку продукує культура, чи інше призначення культури із зазначенням стабільності корисної властивості при тривалому культивуванні, вихід продукту в середовище, рівень активності (продуктивності);
- кріоконсерваційні характеристики та інші характеристики, що дають змогу ідентифікувати індивідуальні штами культури клітин рослин або тварин.

12.1.3. Для характеристики консорціумів мікроорганізмів, культур клітин рослин і тварин додатково до зазначених для індивідуальних штамів ознак, зокрема, використовують: походження (джерело виділення), фактор і умови адаптації та селекції, таксономічний склад, подільність, число і домінуючі компоненти, культурально-морфологічні і фізіолого-біохімічні ознаки індивідуальних компонентів, типи і фізіологічні особливості консорціуму в цілому, співвідношення і заміненість штамів, характеристики нових індивідуальних штамів та інші характеристики, що дають змогу їх ідентифікувати.

12.2. Особливості викладення опису винаходу

12.2.1. До назви винаходу, що є штамом мікроорганізму або культурою клітин рослин чи тварин, включають латинську наукову назву роду і виду мікроорганізму або культури клітин рослин чи тварин, прізвище (прізвища) автора (авторів) виду і призначення штаму мікроорганізму або культури клітин рослин чи тварин. Назва мікроорганізму або культури клітин рослин чи тварин має бути викладена відповідно до вимог міжнародних кодексів бактеріологічної, ботанічної і зоологічної номенклатур. Наприклад, для бактерій мають бути вказані назви, які входять у "Схвалені списки назв бактерій" або в доповнення до них, які публікуються в "International Journal of Systematic and Evolutionary Microbiology".

Назви мікроорганізмів, які не увійшли до зазначеного списку або доповнення до нього, можуть бути наведені у формі неназваного виду - "Sp." (Species) із зазначенням несправжньої назви в дужках з позначкою "inv.", наприклад, "Штам бактерій *Bacillus* "Sp." (*B.amulolyticum*) "inv." - продуцент амілази".

12.2.2. Характеризуючи найближчий аналог винаходу, що є штамом мікроорганізму, культурою клітин рослин і тварин, наводять також відомості про вихід цільового продукту в середовище, про рівень активності (продуктивності) і спосіб їх визначення (тестування). Якщо штам є продуцентом речовини, то додатково наводять відомості про продукovanу речовину.

12.2.3. При викладенні відомостей, які підтверджують можливість здійснення винаходу, для штаму мікроорганізму, культури клітин рослин і тварин зазначають номенклатурні дані і дані про походження штаму або культури клітин рослин чи тварин; дані щодо кількісного і якісного складів живильних середовищ (посівного та ферментаційного), умов культивування (температура, рН, питомий масоперенос O_2 , освітлення тощо), часу ферментації, рівня активності (продуктивності) штаму і способів її визначення (тестування), характеристики біосинтезу, корисних (цільових) продуктів, виходу продукту в середовище. Для продуцентів нових продуктів (наприклад, антибіотиків, ферментів, моноклональних антитіл тощо) зазначають спосіб виділення та очищення цільових продуктів.

Можливість здійснення винаходу, що є штамом мікроорганізму, культурою клітин рослин чи тварин, підтверджують посиланням на те, де або як може бути одержаний цей штам мікроорганізму, культура клітин рослин чи тварин.

12.2.4. Можливість одержання штаму мікроорганізму, культури клітин рослин чи тварин підтверджують шляхом опису способу його одержання таким чином, щоб фахівець у відповідній галузі міг реалізувати винахід за описом або наданням відомостей про депонування штаму мікроорганізму в офіційній колекції - депозитарії. При цьому дата депонування має передувати даті подання заявки, а якщо заявлено пріоритет, то даті її пріоритету.

12.2.5. Відомості про депонування штаму мікроорганізму мають містити:

Назву й місцезнаходження депозитарію, у якому здійснено депонування;

- дату депонування у цьому депозитарії;
- реєстраційний номер, присвоєний депонованому штамму мікроорганізму.

Депонування штаму мікроорганізму з метою патентної процедури вважається таким, що відбулося, якщо воно здійснено в депозитаріях України, перелік яких наведено у додатку 2. Якщо заявник є іноземною особою чи особою, що проживає або має постійне місцезнаходження поза межами України, або, якщо даний штам мікроорганізму не може бути задепонованим у депозитаріях України, то депонування здійснюється у будь-якій установі, яка має статус міжнародного органу з депонування відповідно до [Будапештського договору про міжнародне визнання депонування мікроорганізмів з метою патентної процедури](#) (Будапешт, 1977, переглянутий у 1980 р.).

12.2.6. Для консорціумів мікроорганізмів і культур клітин рослин і тварин зазначають метод перевірки наявності компонентів, метод виділення (селекції) і ознаки, за якими проводилася селекція, стабільність консорціуму як такого при тривалому культивуванні, стійкість до зараження побічними мікроорганізмами.

12.3. Особливості формули винаходу

У формулу, яка характеризує штам мікроорганізму, культуру клітин рослин чи тварин, уключають латинські назви роду і виду мікроорганізму (культури клітин рослин чи тварин), до якого належить штам мікроорганізму (культура клітин рослин чи тварин), призначення штаму мікроорганізму (культури клітин рослин чи тварин) і, якщо штам мікроорганізму

депоновано, то назву або аббревіатуру офіційної колекції - депозитарію та реєстраційний номер депонованого об'єкта.

13. Особливості змісту заявки на винахід щодо процесу (способу)

(назва розділу 13 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

13.1. Для характеристики об'єкта винаходу "процес" використовують, зокрема, такі ознаки:

(абзац перший пункту 13.1 розділу 13 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

- наявність дії або сукупності дій;
- порядок виконання таких дій у часі (послідовно, одночасно, у різних сполученнях тощо);
- умови виконання дій: режим, використання речовин (вихідної сировини, реагентів, каталізаторів тощо), пристроїв (пристосувань, інструментів, обладнання тощо), штамів мікроорганізмів, культур клітин рослин чи тварин.

13.2. Особливості викладення опису винаходу

13.2.1. До назви винаходу, що є процесом одержання високомолекулярної сполуки невизначеного складу, включають назву цієї сполуки і, за потреби, її призначення.

(абзац перший пункту 13.2.1 розділу 13 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

До назви винаходу, що є процесом одержання речовини (суміші невизначеного складу), включають призначення чи біологічно активні властивості цієї речовини.

(абзац другий пункту 13.2.1 розділу 13 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

13.2.2. У розділі "Рівень техніки" для винаходу, що є процесом одержання нової індивідуальної сполуки, у тому числі високомолекулярної сполуки або об'єкта генетичної інженерії, наводять відомості про процес одержання її відомого структурного аналога.

(абзац перший пункту 13.2.2 розділу 13 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

Якщо винахід є процесом одержання суміші невизначеного складу з конкретним призначенням або біологічно активними властивостями, то аналогом може бути процес одержання суміші з тим самим призначенням або тими самими біологічно активними властивостями.

(абзац другий пункту 13.2.2 розділу 13 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

13.2.3. У розділі опису "Відомості, які підтверджують можливість здійснення винаходу" наводять посилання на послідовність дій (заходів, операцій) щодо матеріальних об'єктів, а також на умови проведення цих дій, конкретні режими (температура, тиск тощо) і, якщо це необхідно, на пристрої, речовини, штами мікроорганізмів, культури клітин рослин чи тварин, які при цьому використовують.

(пункт 13.2.3 розділу 13 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

13.2.4. При використанні в процесі нових речовин розкривають процес їх одержання.

(абзац перший пункту 13.2.4 розділу 13 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

При описуванні процесу, що характеризується використанням відомих засобів (пристроїв, речовин і штамів мікроорганізмів, культур клітин рослин чи тварин), достатньо посилання на ці засоби. При використанні невідомих засобів наводять їх характеристику. При використанні штаму мікроорганізму, культури клітин рослин чи тварин наводять посилання на те, де або як може бути одержаний відповідний штам мікроорганізму або культура клітин рослин чи тварин.

(абзац другий пункту 13.2.4 розділу 13 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

13.2.5. Можливість одержання штаму мікроорганізму підтверджують шляхом опису процесу його одержання таким чином, щоб фахівець у відповідній галузі міг реалізувати винахід за описом, або наданням відомостей про його депонування в офіційній колекції - депозитарії. При цьому дата депонування має передувати даті подання заявки, а якщо заявлено пріоритет, то даті її пріоритету.

(пункт 13.2.5 розділу 13 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

13.2.6. Для винаходу, що є процесом одержання індивідуальної хімічної сполуки невизначеної структури, зазначають потрібні для її ідентифікації дані про вихідні реагенти для одержання цієї сполуки, а також відомості, які підтверджують можливість реалізації зазначеного заявником призначення, у тому числі бажано навести відомості про властивості, що обумовлюють її призначення.

(пункт 13.2.6 розділу 13 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

13.2.7. Для винаходу, що є процесом одержання суміші невизначеного складу та (або) структури, крім даних про вихідні реагенти для одержання цієї суміші, зазначають дані, необхідні для її ідентифікації, та відомості, які підтверджують можливість реалізації вказаного заявником призначення, у тому числі бажано навести дані про властивості, що обумовлюють призначення цієї суміші.

(пункт 13.2.7 розділу 13 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

13.2.8. Для винаходу, що є процесом одержання нової групи (ряду) сполук, яку можна описати загальною структурною формулою, наводять, принаймні, один приклад одержання конкретної сполуки групи (ряду). Якщо група (ряд) містить сполуки з різними за хімічною природою радикалами, то кількість прикладів повинна бути достатньою для підтвердження можливості одержання сполук з цими різними радикалами. Для сполук, що входять до групи (ряду), наводять підтверджені відомими методами структурні формули і їх фізико-хімічні характеристики. В описі слід також дати відомості про призначення або біологічно активні властивості нових сполук.

(пункт 13.2.8 розділу 13 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

13.2.9. Якщо винахід є процесом лікування, профілактики або діагностики певного захворювання, то наводять достовірні дані, що підтверджують його придатність для лікування, профілактики або діагностики зазначеного захворювання. За можливості, наводять відомості, які пояснюють вплив на етіопатогенез захворювання або зв'язок між етіопатогенезом і діагностичними показниками, що використовуються.

(пункт 13.2.9 розділу 13 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

13.2.10. Для винаходу, що є процесом одержання виробу, деякі елементи якого чи сам виріб виготовлені з матеріалу невизначеного складу і структури, наводять дані про властивості використовуваного матеріалу та експлуатаційні характеристики цих елементів і (або) виробу в цілому.

(пункт 13.2.10 розділу 13 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

13.3. Особливості формули винаходу

13.3.1. Для усунення невизначеності при характеристиці процесу сукупність його ознак повинна вказувати не лише на наявність дій з матеріальними об'єктами, а і на порядок (послідовність) їх виконання в часі.

(пункт 13.3.1 розділу 13 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

13.3.2. Для характеристики дії (заходу, операції тощо) як ознаки процесу треба використовувати дієслова активного стану, дійсного способу, теперішнього часу, третьої особи множини, наприклад, "нагрівають", "зволожують", "загартовують" тощо.

(пункт 13.3.2 розділу 13 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

14. Особливості змісту заявки на винахід щодо нового застосування відомого продукту чи процесу

(назва розділу 14 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

14.1. Для характеристики об'єкта винаходу "нове застосування відомого продукту чи процесу" використовують такі ознаки:

(абзац перший пункту 14.1 розділу 14 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

- коротка характеристика об'єкта, що застосовується, достатня для його ідентифікації;
- зазначення нового призначення цього об'єкта.

14.2. Особливості викладення опису винаходу

14.2.1. Назва винаходу щодо нового застосування відомого продукту чи процесу повинна починатися зі слова "Застосування", після якого наводиться назва відомого продукту або процесу і зазначається його нове застосування.

(пункт 14.2.1 розділу 14 в редакції наказу
Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

14.2.2. При описуванні рівня техніки аналогами об'єкта винаходу "нове застосування відомого продукту чи процесу" мають бути, відповідно, відомі продукти чи процеси (способи) того самого призначення, що й винахід.

Якщо об'єктом винаходу є нове застосування відомого продукту чи процесу, то при описуванні винаходу наводять характеристику відомого об'єкта (із зазначенням бібліографічних даних джерела інформації, у якому він описаний), а також відомості щодо його відомого і нового застосування і, якщо це можливо, відомості щодо властивостей, які обумовлюють можливість його нового застосування.

(пункт 14.2.2 розділу 14 в редакції наказу
Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

14.2.3. У розділ опису "Відомості, які підтверджують можливість здійснення винаходу" включають відомості, що підтверджують можливість застосування відомого продукту чи процесу, як це передбачено винаходом.

(пункт 14.2.3 розділу 14 в редакції наказу
Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

14.3. Особливості формули винаходу

Якщо об'єктом винаходу є нове застосування відомого продукту чи процесу, то формула має таку структуру: "Застосування ... (дають назву чи характеристику продукту чи процесу) як ... (зазначають нове призначення зазначеного продукту чи процесу)".

(абзац другий пункту 14.3 розділу 14 в редакції наказу
Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

15. Особливості змісту заявки на корисну модель

Для характеристики корисної моделі використовують ознаки, наведені у пунктах 10.1, 11.1, 12.1, 13.1 та 14.1 Правил.

Опис і формулу корисної моделі викладають відповідно до пунктів 10.2, 10.3, 11.2, 11.3, 12.2, 12.3, 13.2, 13.3, 14.2 та 14.3 Правил.

(розділ 15 в редакції наказу Міністерства
освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

16. Подання заявки

16.1. Відповідно до [статті 12 Закону](#) заявку подає до Установи особа, яка бажає одержати патент і має на це право. Заявку безпосередньо подають або надсилають на адресу Укрпатенту.

(абзац перший пункту 16.1 розділу 16 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

Разом із заявкою може бути подано її електронну копію на дискеті чи компакт-диску CD-R. Така копія надається як сукупність файлів, кожен з яких є електронною копією окремого документа заявки. Документи повинні бути підготовлені, як правило, у редакторі WORD, тексти документів - у форматі RTF з використанням одного із шрифтів: Times New Roman, Arial Cyr, розмір 9, для зображення спеціальних символів - шрифт Simbol, для зображення математичних формул - у форматі Microsoft Equation.

(пункт 16.1 розділу 16 доповнено новим абзацом другим згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154, у зв'язку з цим абзаци другий - п'ятий вважати відповідно абзацами третім - шостим)

Відповідно до [статті 13 Закону](#) датою подання заявки є дата одержання Установою матеріалів, що містять принаймні:

заяву у довільній формі про видачу патенту, викладену українською мовою;

(абзац четвертий пункту 16.1 розділу 16 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

відомості про заявника та його адресу, викладені українською мовою;

матеріал, що справляє враження опису винаходу (корисної моделі), викладений українською або іншою мовою. Якщо вказаний матеріал викладено іншою мовою, то для збереження дати подання заявки його переклад на українську мову повинен надійти до Установи протягом двох місяців від дати подання заявки.

(абзац шостий пункту 16.1 розділу 16 в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

16.2. За дорученням заявника заявку може бути подано через представника.

(абзац перший пункту 16.2 розділу 16 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

Іноземні особи та особи без громадянства, які проживають чи мають постійне місцезнаходження поза межами України, у відносинах з Установою реалізують свої права через представників у справах інтелектуальної власності, якщо інше не передбачено міжнародними угодами.

(абзац другий пункту 16.2 розділу 16 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

Якщо до складу заявників входить фізична особа, яка проживає, чи юридична особа, яка має постійне місцезнаходження на території України, то заявку може бути подано без залучення представника за умови зазначення адреси для листування в Україні.

Якщо в заяві зазначено два або декілька заявників, то один з них може бути призначений іншими заявниками як їх представник.

(абзац четвертий пункту 16.2 розділу 16 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

16.3. Будь-яка дія представника або будь-яка дія щодо нього має наслідки дії, що здійснена відповідним заявником чи заявниками або щодо них.

(пункт 16.3 розділу 16 в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

16.4. Якщо заявку подають через представника, то до заявки слід додати видану заявником довіреність, що засвідчує його (її) повноваження, або її копію.

(абзац перший пункту 16.4 розділу 16 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

Якщо довіреність викладена мовою оригіналу, то до неї додають переклад українською мовою.

Довіреність має бути подана разом з документами заявки.

Довіреність може стосуватися однієї або декількох заявок, зазначених у ній.

Якщо довіреність видано на ведення справ за декількома заявками, то до кожної заявки додається копія довіреності.

У довіреності зазначається:

повне ім'я особи, якій вона видана;

обсяг повноважень, які надаються особі, на ім'я якої видано довіреність;

дата її вчинення, без якої довіреність вважається недійсною.

Довіреність підписується особою, яка її видала. Якщо довіреність видається юридичною особою України, то підпис особи, що має на це повноваження, засвідчується печаткою.

Строк дії довіреності не може перевищувати трьох років. Якщо в довіреності зазначено більший строк, то довіреність дійсна три роки від дати її вчинення. Якщо строк дії довіреності не зазначений, то вона вважається дійсною протягом одного року від дати її вчинення.

Форма і строк дії довіреності, виданої поза межами України, визначаються за законом країни, де була видана довіреність.

Довіреність представнику, зареєстрованому в Установі, для представництва особи, що проживає за межами України, може бути видана як самим заявником, так і його представником, що має відповідну довіреність, видану заявником. У цьому разі до Установи необхідно подати обидві довіреності.

(абзац тринадцятий пункту 16.4 розділу 16 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

16.5. Будь-яке призначення представника може бути скасоване особами, які здійснили це призначення, або їх правонаступниками.

(абзац перший пункту 16.5 розділу 16 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

Представник може відмовитись від свого призначення шляхом надання підписаного ним повідомлення.

(абзац другий пункту 16.5 розділу 16 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

16.6. Заявку може бути подано з використанням факсимільного зв'язку. У цьому разі датою подання заявки вважається день одержання Укрпатентом її факсимільної копії (останньої її частини в разі подання матеріалів заявки в різні дні) за умови, що оригінал заявки разом із супровідним листом, що ідентифікує факсимільну копію, одержано протягом 14 днів від зазначеного дня.

Якщо оригінал заявки одержано після спливу зазначеного строку або він відрізняється за своїм змістом від факсимільної копії заявки, датою подання заявки вважається дата одержання Укрпатентом її оригіналу, а зміст факсимільної копії до уваги не береться.

Якщо факсимільна копія заявки або її частина не може бути прочитана, вона вважається неподаною в частині, що не може бути прочитана.

У разі подання заявки з використанням факсимільного зв'язку у вихідний, святковий чи інший неробочий день, що визначений відповідно до закону, або після закінчення робочого дня в Укрпатенті, датою подання заявки за дотримання умов, викладених в абзаці першому цього пункту, вважається перший наступний робочий день.

(розділ 16 доповнено пунктом 16.6 згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

17. Виключено

(назву розділу 17 виключено згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 14.04.2005 р. N 223, у зв'язку з цим пункти 17.1 - 17.4 та розділи 18 і 19 вважати відповідно пунктами 16.7 - 16.10 та розділами 17 та 18)

16.7. За подання заявки сплачується збір у порядку та розмірі, установлених Порядком сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2004 року N 1716 (далі - Порядок). Документ про сплату збору повинен надійти до Укрпатенту разом із заявкою або протягом двох місяців від дати подання заявки. Цей строк продовжується, але не більше ніж на шість місяців, якщо до його спливу буде подано відповідне клопотання та сплачено збір за його подання.

Документом про сплату збору вважається виписка з особового банківського рахунку Укрпатенту, яка дає можливість ідентифікувати заявку.

У разі відсутності у виписці з особового банківського рахунку зазначення номера заявки, а також у разі сплати збору в іншій валюті, ніж установлена для заявника згідно з графою 3 чи 4 [додатка до Порядку](#), документом про сплату збору є розрахунковий документ на паперовому носії (платіжне доручення, касовий чек, квитанція тощо), що міститься в матеріалах заявки, відповідає вимогам [Порядку](#) та засвідчений в установленому порядку відповідальним виконавцем банку.

Датою надходження документа про сплату збору вважається дата зарахування суми збору на поточний рахунок Укрпатенту. У зв'язку з цим зарахування збору за подання заявки повинно бути здійснено до надходження заявки до Установи або протягом двох місяців від дати подання заявки, якщо клопотання про продовження цього строку не було подано.

У разі зарахування суми збору до надходження заявки, клопотання до Укрпатенту датою надходження документа про сплату збору вважається дата надходження до Укрпатенту цієї заяви, якщо вона надійшла:

- протягом трьох місяців від дати зарахування суми збору за умови, що в цей період розмір відповідного збору залишився незмінним;
- протягом одного місяця від дня введення в дію зміненого розміру збору.

У разі, якщо дата зарахування збору на поточний рахунок Укрпатенту є пізнішою, ніж допустима згідно із законом кінцева дата його сплати, датою надходження документа про сплату збору вважається дата, зазначена в розрахунковому документі на паперовому носії, що відповідає вимогам, установленим [Порядком](#).

Документ про сплату збору вважається таким, що відповідає встановленим вимогам, якщо він оформлений відповідно до цього пункту та [пункту 5 Порядку](#), а сплачена сума збору відповідає розміру встановленого збору за подання заявки з урахуванням:

- складу заявників;
- кількості пунктів формули;
- наявності електронного примірника змісту заявки на дискеті чи компакт-диска CD-R.

Якщо заявник має пільги щодо сплати збору за подання заявки або звільнення від такої сплати, то до заявки додаються клопотання про надання пільги з копією документа, що підтверджує право на звільнення чи часткове звільнення від сплати зазначеного збору.

(пункт 16.7 розділу 16 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154, в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 14.04.2005 р. N 223)

16.8. Довіреність, якщо заявка подається через представника, має бути оформлена відповідно до пункту 16.4 Правил.

(пункт 16.8 розділу 16 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

16.9. Якщо заявник бажає скористатись правом пріоритету, то він повинен відповідно до [частини 2 статті 15 Закону](#) протягом трьох місяців від дати подання заявки до Установи подати заяву про пріоритет з посиланням на дату подання і номер попередньої заявки та копію попередньої заявки, якщо ця заявка була подана в іноземній державі - учасниці [Паризької конвенції про охорону промислової власності](#). Якщо попередніх заявок декілька, то додають копії всіх попередніх заявок. За потреби, Установа може зажадати переклад попередньої заявки (попередніх заявок) українською мовою.

(пункт 16.9 розділу 16 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

16.10. Якщо заява про пріоритет та копія попередньої заявки надійшли до Установи пізніше встановленого строку, то строк, пропущений заявником через непередбачені і незалежні від

нього обставини, може бути продовжений на 2 місяці з дати закінчення зазначеного строку (якщо до заяви про встановлення пріоритету та копії попередньої заявки буде додано документ про сплату збору за продовження строку).

17. Особливості подання заявки на секретний винахід (корисну модель)

17.1. Заявку на секретний винахід або секретну корисну модель подає до Укрпатенту безпосередньо заявник.

Якщо винахід (корисну модель) створено з використанням інформації, зареєстрованої у Зводі відомостей, що становлять державну таємницю України, чи згідно із [Законом України "Про державну таємницю"](#), то заявка подається до Укрпатенту через режимно-секретний орган заявника або через компетентний орган місцевої державної адміністрації за місцезнаходженням (для юридичних осіб) чи за місцем проживання (для фізичних осіб) заявника ([частина 3 статті 12 Закону](#)).

17.2. Заявка на секретний винахід (корисну модель) повинна містити:

- заяву про видачу патенту України на секретний винахід (корисну модель);

(абзац другий пункту 17.2 розділу 17 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

- опис винаходу (корисної моделі);
- формулу винаходу (корисної моделі);
- креслення (якщо на них є посилання в описі).

Абзац шостий пункту 17.2 розділу 17 виключено

(згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 14.04.2005 р. N 223)

абзац сьомий пункту 17.2 розділу 17 виключено

(згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 14.04.2005 р. N 223)

Заяву про видачу патенту України на секретний винахід (корисну модель) слід подавати українською мовою за формою, яка наведена в додатку 3 до Правил.

(абзац восьмий пункту 17.2. розділу 17 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

Вимоги до змісту документів заявки викладені у пунктах 5 - 8 Правил.

17.3. Документи заявки на секретний винахід (корисну модель), а саме: заяву про видачу патенту України на секретний винахід (корисну модель), опис і формулу секретного винаходу (корисної моделі), креслення, якщо такі є, подають у двох примірниках. Документи, які потребують подальшого перекладу, можуть бути подані мовою оригіналу в одному примірнику, а їх переклад - у двох примірниках.

(абзац перший пункту 17.3 розділу 17 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

Документи, що додаються до заявки, подають в одному примірнику.

17.4. За подання заявки сплачується збір згідно з пунктом 16.7 цих Правил.

(розділ 17 доповнено новим пунктом 17.4 згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 14.04.2005 р. N 223, у зв'язку з цим пункт 17.4 вважати відповідно пунктом 17.5)

17.5. Згідно із [Законом України "Про державну таємницю"](#) патентування секретного винаходу або секретної корисної моделі в іноземних державах не дозволяється.

18. Подання міжнародної заявки

(назва розділу 18 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

18.1. Компетентне відомство-одержувач відповідно до правила 19 Інструкції

18.1.1. Установа є компетентним відомством-одержувачем для прийняття та реєстрації міжнародних заявок, якщо хоча б один із заявників є громадянином України або особою, яка проживає на її території, незалежно від того, чи є він заявником для всіх чи лише для деяких держав.

18.1.2. Виконання обов'язків відомства-одержувача щодо прийняття міжнародних заявок в Україні, передбачених [Договором](#), виконує Укрпатент, керуючись при цьому Договором та Інструкцією і Правилами щодо не врегульованих вищезгаданими документами питань.

18.1.3. Фізична особа вважається громадянином України або особою, що проживає на її території, якщо вона є такою згідно із законодавством України.

Будь-яку особу можна також уважати як такою, що проживає в Україні, якщо вона є власником дійсного й ефективного промислового чи торгового підприємства в Україні.

Відповідно до правила 18 Інструкції будь-яку юридичну особу, якщо вона зареєстрована згідно із законодавством України як юридична особа, можна вважати громадянином України.

Якщо виникають сумніви щодо громадянства заявника чи його проживання в Україні, то Укрпатент має право зробити запит до заявника на документальне підтвердження відповідних фактів.

18.2. Мова міжнародної заявки

Укрпатент приймає заявки, викладені російською або англійською мовами.

18.3. Кількість примірників

Міжнародну заявку (заяву, опис, формулу винаходу (корисної моделі), креслення та реферат) подають до відомства-одержувача в трьох примірниках, кожний з яких має бути придатний для прямого репродукування, а перший (реєстраційний) примірник, що надсилають до Міжнародного бюро ВОІВ, має бути придатний для прямого репродукування в необмеженій кількості.

18.4. Адресат і адреса для листування

Усю кореспонденцію, що передбачена процедурою Договору, надсилають на одну адресу на території України в одному примірнику:

якщо в графі IV заяви до міжнародної заявки, передбаченої правилами 3 і 4 Інструкції, зазначено агента або спільного представника і його адресу, то кореспонденцію надсилають на ім'я цієї особи і на цю адресу;

якщо в графі IV заяви зазначено адресу для листування, кореспонденцію надсилають на цю адресу на ім'я особи, зазначеної для листування;

якщо графа IV заяви не заповнена, то кореспонденцію надсилають на ім'я заявника, зазначеного в заяві першим серед осіб, які мають право подавати заявки до відомства-одержувача і на його адресу. Клопотання заявника щодо реєстрації зміни відомостей про заявника, агента, спільного представника чи винахідника (якщо таке клопотання надіслане через відомство-одержувач, а не безпосередньо до Міжнародного бюро ВОІВ) беруть до уваги і відповідні зміни адреси і адресата враховують лише за умови, якщо це клопотання містить усі потрібні відомості (уключаючи адресу і транслітерацію) і підписане всіма заявниками, яких ці зміни стосуються.

18.5. Мова листування

Листування із заявником відомство-одержувач здійснює мовою міжнародної заявки.

18.6. Передача документів з використанням факсимільного зв'язку

(пункт 18.6 розділу 18 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

18.6.1. Якщо документи міжнародної заявки передано до Укрпатенту з використанням факсимільного зв'язку, то дата їх подання встановлюється відповідно до пункту 16.6 Правил. При цьому разом з оригіналом заявки подають дві її копії.

(пункт 18.6.1 розділу 18 в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

18.6.2. Якщо з використанням факсимільного зв'язку передано документ, що стосується міжнародної заявки, але інший, ніж документ міжнародної заявки, або аркуші заміни до неї, то Укрпатент вирішує, чи слід надсилати заявнику запит щодо оригіналу такого документа, і, за потреби, робить такий запит.

(пункт 18.6.2. розділу 18 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

18.7. Номер справи заявника

Кореспонденція, яку надсилають заявнику, повинна містити посилання на "номер справи заявника" (не більше 12 знаків), якщо він зазначив цей номер у заяві. Заявник може проставляти "номер справи заявника" на кожному аркуші міжнародної заявки в лівому кутку верхнього поля, не нижче 1,5 см від верхнього краю аркуша (правило 11 Інструкції).

Кореспонденція, яку надсилають заявнику, не містить інших номерів, що використовує заявник, наприклад, вихідних номерів окремих листів.

18.8. Реєстрація та пересилання міжнародної заявки

18.8.1. Міжнародна заявка, що відповідає вимогам [статті 11 \(1\) Договору](#), реєструється в тому разі, якщо заявник виконав вимоги [частини 1 статті 37 Закону](#) і вона не підпадає під положення [частини 3 статті 12 Закону](#). При цьому реєстраційний примірник заявки, за якою сплачено "Основне мито" і збір за пересилання, надсилається до Міжнародного бюро ВОІВ.

(пункт 18.8.1 розділу 18 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

18.8.2. Якщо заявка вважається вилученою за несплату заявником міжнародного мита, то реєстраційний примірник надсилають до Міжнародного бюро ВОІВ з повідомленням про вилучення. Проте в усіх випадках реєстраційний примірник надсилають до Міжнародного бюро ВОІВ не пізніше ніж за 15 днів до закінчення 14-ти місяців від дати пріоритету.

18.8.3. Якщо реєстраційний примірник заявки надсилають до Міжнародного бюро, але "мито за пошук" за цією заявкою не сплачено, то копію для пошуку до Міжнародного пошукового органу (ФІПВ, м. Москва; Європейське патентне відомство, м. Мюнхен) не передають, а в реєстраційному примірнику міжнародної заявки робиться відповідна позначка.

18.9. Відомості про міжнародну заявку

Номер і дату подання міжнародної заявки Укрпатент може повідомити особам, які зазначили номер справи заявника або ім'я заявника і назву винаходу.

Будь-які інші відомості щодо міжнародної заявки до її публікації надаються або особисто заявнику (агенту), або за клопотанням заявника (агента) у письмовій формі - особі, яку зазначено в цьому клопотанні.

18.10. Копія документа про пріоритет

Якщо заявник у заяві, поданій відповідно до [Договору](#), чи в окремому листі просить відомство-одержувач надіслати до Міжнародного бюро ВОІВ завірену копію пріоритетного документа, але не оплатив її підготовку і пересилання, то Укрпатент повідомляє заявника про необхідність оплати згідно з чинними тарифами і після надходження оплати готує і відсилає копію. При цьому відповідальність за порушення строків з вини заявника несе заявник.

18.11. Наслідки міжнародної публікації

18.11.1. Згідно із [статтею 29 \(1\) Договору](#) міжнародна публікація міжнародної заявки, що здійснюється російською мовою, має такі самі наслідки, як і публікація відомостей про заявку, передбачена [частиною 16 статті 16 Закону](#).

(пункт 18.11.1 розділу 18 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

18.11.2. Якщо міжнародна публікація здійснена іншою (не російською) мовою, то на підставі [статті 29 \(2\) Договору](#) вищезазначені наслідки настають лише після публікації відомостей про цю заявку в порядку, передбаченому [частиною 16 статті 16 Закону](#), за умови, що заявник подасть до Укрпатенту переклад цієї заявки українською мовою.

(пункт 18.11.2 розділу 18 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154)

Додаток 1
до пункту 5.1 Правил складання і
подання заявки на винахід та заявки на
корисну модель

Порядковий номер заявки, визначений заявником		Дата одержання		
(22) Дата подання заявки	Пріоритет	(51) МПК	ЕВ	(21) Номер заявки
☐ Графу виключено				
(86)	Реєстраційний номер та дата подання міжнародної заявки, установлені відомством-одержувачем			
(87)	Номер і дата міжнародної публікації міжнародної заявки			
ЗАЯВА про видачу патенту України		ДЕРЖАВНА СЛУЖБА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ УКРАЇНИ Державне підприємство "Український інститут промислової власності" вул. Глазунова, 1, м. Київ-42, 01601		
Подаючи нижчезазначені документи, прошу (просимо) видати: ☐ патент України на винахід ☐ позицію виключено ☐ патент України на корисну модель				
(71) Заявник(и)			Код за ЄДРПОУ (для українських заявників)	
(зазначається повне ім'я або найменування заявника(ів), його (їх) місце проживання або місцезнаходження та код держави згідно із стандартом BOIB ST.3. Дані про місце проживання винахідників-заявників наводяться за кодом (72)				
Прощу (просимо) встановити пріоритет ☐ заявки ☐ пунктів формули винаходу за заявкою N _____ за датою: ☐ подання попередньої заявки в державі - учасниці Паризької конвенції (навести дані за кодами (31), (32), (33)) ☐ подання до Установи попередньої заявки, з якої виділено цю заявку (навести дані за кодом (62)) ☐ подання до Установи попередньої заявки (навести дані за кодом (66))				
(31) Номер попередньої заявки	(32) Дата подання попередньої заявки	(33) Код держави подання попередньої заявки згідно із стандартом BOIB ST.3	(62) Номер та дата подання до Установи попередньої заявки, з якої виділено цю заявку	(66) Номер та дата подання до Установи попередньої заявки
(54) Назва винаходу (корисної моделі)				
(98) Адреса для листування				
Телефон		Телеграф		Факс
(74) Повне ім'я та реєстраційний номер представника у справах інтелектуальної власності або повне ім'я іншої довіреної особи				

☐ Прошу (просимо) прискорити публікацію заявки

Перелік документів, що додаються	Кількість арк.	Кількість прим.	Підстави щодо виникнення права на подання заявки й одержання патенту (без подання документів), якщо винахідник(и) не є заявником(ами): ☐ є документ про передачу прав винахідником(ами) або роботодавцем(ями) правонаступнику(ам) ☐ є документ про право спадкування
☐ опис винаходу		3	
☐ формула винаходу		3	
☐ креслення та інші ілюстративні матеріали		3	
☐ реферат		3	
☐ документ про сплату збору за подання заявки		1	
☐ документ, який підтверджує наявність підстав для зменшення збору або звільнення від сплати збору		1	
☐ документ про депонування штаму		1	
☐ копія попередньої заявки, яка підтверджує право на пріоритет		1	
☐ переклад заявки українською мовою		3	
☐ документ, який підтверджує повноваження довіреної особи (довіреність)			
☐ інші документи:			
☐ міжнародний звіт про пошук			

(72) Винахідник(и) Винахідник(и)-заявник(и) (повне ім'я)	Місце проживання та код держави згідно із стандартом BOIB ST. 3 (для іноземних осіб - тільки код держави)	Підпис(и) винахідника(ів)- заявника(ів)

Я (ми) _____
(повне ім'я) _____

прошу (просимо) не згадувати мене (нас) як винахідника(ів) при публікації відомостей стосовно заявки на
видачу патенту
Підпис(и) винахідника(ів) _____

Підпис(и) заявника(ів) _____

Дата підпису М. П.	Якщо заявником є юридична особа, то підпис особи, що має на це повноваження, із зазначенням посади скріплюється печаткою. Якщо всі винахідники виступають заявниками, то їх підписи наводяться за кодом (72).
---------------------------	---

Примітка. Потрібне позначити значком "X".

(додаток 1 із змінами, внесеними згідно з наказами
Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154,
від 14.04.2005 р. N 223,
наказом Міністерства освіти і науки, молоді
та спорту України від 14.06.2011 р. N 578)

Додаток 2
до пункту 12.2.5 Правил складання і
подання заявки на винахід та заявки на
корисну модель

Перелік депозитаріїв, які проводять депонування штамів мікроорганізмів з метою здійснення патентної процедури

Назва депозитарію, його місцезнаходження	Групи мікроорганізмів
Інститут мікробіології і вірусології Національної академії науки України, вул. Заболотного, 154, м. Київ, 03143	Непатогенні
Київський науково-дослідний інститут епідеміології та інфекційних хвороб МОЗ та його філії узвіз Протасів Яр, 4, м. Київ, 03038	Патогенні для людини
Державний науково-контрольний інститут біотехнології і штамів мікроорганізмів Мінагрополітики України вул. Донецька, 30-Е, м. Київ, 03151	Патогенні для тварин

Додаток 3
до пункту 18.2 Правил складання і
подання заявки на винахід та заявки на
корисну модель

Порядковий номер заявки, визначений заявником		Дата одержання		
(22) Дата подання заявки	Пріоритет	(51) МПК	ЕВ	(21) Номер заявки
ЗАЯВА про видачу патенту України		ДЕРЖАВНА СЛУЖБА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ УКРАЇНИ Державне підприємство "Український інститут промислової власності" вул. Глазунова, 1, м. Київ-42, 01601		
Подаючи нижчезазначені документи, прошу (просимо) видати: ☐ патент України на секретний винахід ☐ позицію виключено ☐ патент України на секретну корисну модель				
(71) Заявник(и)			Код за ЄДРПОУ	
(зазначається повне ім'я або найменування заявника(ів), його (їх) місце проживання або місцезнаходження. Дані про місце проживання винахідників-заявників наводяться за кодом (72)				
Прошу (просимо) встановити пріоритет ☐ заявки ☐ пунктів формули винаходу за заявкою N _____ за датою: ☐ подання до Установи попередньої заявки, з якої виділено цю заявку (навести дані за кодом (62) ☐ подання до Установи попередньої заявки (навести дані за кодом (66))				
(62) Номер та дата подання до Установи попередньої заявки, з якої виділено дану заявку				
(66) Номер та дата подання до Установи попередньої заявки				
(54) Назва секретного винаходу (секретної корисної моделі)				
(98) Адреса для листування				
Телефон		Телеграф	Факс	

Перелік документів, що додаються	Кількість арк.	Кількість прим.	Підстави щодо виникнення права на подання заявки і одержання патенту (без подання документів), якщо винахідник(и) не є заявником(ами): ☐ є документ про передачу прав винахідником(ами) або роботодавцем(ями) правонаступнику(ам) ☐ є документ про право спадкування
☐ опис винаходу		2	
☐ формула винаходу		2	
☐ креслення та інші ілюстративні матеріали		2	
☐ документ про сплату збору за подання заявки		1	
☐ документ, який підтверджує наявність підстав для зменшення збору або звільнення від сплати збору		1	
☐ документ про депонування штаму		1	
☐ переклад заявки українською мовою		2	
☐ документ, який підтверджує повноваження довіреної особи (довіреність)			
☐ інші документи:			
(72) Винахідник(и) Винахідник(и)-заявник(и) (повне ім'я)	Місце проживання		Підпис(и) Винахідника(ів)- заявника(ів)
Підпис(и) заявника(ів) _____			
Дата підпису М. П.	Якщо заявником є юридична особа, то підпис особи, що має на це повноваження, із зазначенням посади скріплюється печаткою. Якщо всі винахідники виступають заявниками, то їх підписи наводяться за кодом 72.		

Примітка. Потрібне позначити значком "X".

(додаток 3 із змінами, внесеними згідно з наказами
Міністерства освіти і науки України від 26.02.2004 р. N 154,
від 14.04.2005 р. N 223,
наказом Міністерства освіти і науки, молоді
та спорту України від 14.06.2011 р. N 578)

_____